

VELIKI ŽAGAR *Mergus merganser*

Goosander – a male observed at Lake Ormož (UTM WM94, NE Slovenia) on 28 May 2005, which is quite a late date indicating possible breeding in the near vicinity

Pozimi je veliki žagar pri nas razmeroma številčen. SOVINC [SOVINC, A. (1994): Zimski ornitološki atlas. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana] ocenjuje prezimovajočo populacijo na 50 – 100 osebkov, kasnejša opazovanja pa so pokazala, da jih je danes toliko verjetno samo na Dravi [ŠTUMBERGER, B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23(110/111): 43 – 47]. V času gnezdenja je v Sloveniji le tu in tam kakšen par. V literaturi večkrat opisano je gnezdišče na Trbojskem in Zbiljskem jezeru, samica z mladiči pa je bila opazovana tudi v Šturmovcih [ŠTUMBERGER, B. (1996): Veliki žagar *Mergus merganser*. – *Acrocephalus* 17(77): 129]. Z Ormoškega jezera je poznano nekaj poznospomladanskih opazovanj odraslih osebkov [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. – DZS, Ljubljana], ki namigujejo na možnost gnezdenja v bližini. Nekaj podobnega sem na Ormoškem jezeru opazoval dne 28.5.2005. Na deblu podrtega drevesa sredi vode je brezbrizno počival samec.

Davorin Tome, Trnovska 8, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: davorin.tome@nib.si

KAČAR *Circaetus gallicus*

Short-toed Eagle – 1 individual observed on 25 Jun 2005 above the Šmarje ridge (UTM UL93, SW Slovenia) holding prey (Western Whip Snake *Hierophis viridiflavus*) in its claws and eventually moving to a couple of other spots above Slovene Istria

Dne 25.6.2005 sem nad Šmarskim grebenom v Slovenski Istri ob 15.50 uri opazoval kačarja v letu s plenom. S pomočjo teleskopa sem ugotovil, da je bil plen črnica *Hierophis viridiflavus*. Kačar je s plenom najprej preletel Šmarski greben v predelu Zabreg – Kandelca z južne proti severni strani v smeri proti Kopru in v krožni liniji proti vzhodu zavil nazaj na južne, pretežno odprte kmetijske predele Šmarij. Po desetih minutah sem kačarja ponovno opazil nad južnimi predeli Črteže in Prelne skupaj z dvema kanjama *Buteo buteo*, kjer je krožil brez plena in se po približno dvajsetih minutah vnovič prestavil nad travišča v območje Rete pri Križišču Puče, kjer je znano lovišče ujed (T. MIHELICH *ustno*). Po meni znanih podatkih [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas

Slovenije. – DZS, Ljubljana] kačar ni prav pogosta vrsta na območju porečja reke Dragonje, zato je bilo opazovanje še toliko bolj zanimivo.

Andrej Medved, Šmarje 13/b, SI- 6274 Šmarje pri Kopru, Slovenija, e-mail: andrej.medved@dopps-drustvo.si

RJAVI ŠKARNIK *Milvus milvus*

Red Kite – 1 individual observed on 19 Jun 2005, circling above the highway near Postojna in the Nanoštica river basin (UTM VL36, S Slovenia); possibly breeding in the vicinity

Rjavi škarnik velja v Sloveniji za zelo skrivnostno možno gnezdilko, saj kljub celi vrsti gnezditveno sumljivih opazovanj v SV Sloveniji gnezditven ni bila nikoli potrjena [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. – DZS, Ljubljana]. V sosednji Italiji gnezdi kar nekaj parov [BURFIELD, I. & VAN BOMMEL, F., eds. (2004): Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. – BirdLife Conservation Series No. 12, BirdLife International, Cambridge], na Hrvaškem pa velja za regionalno izumrlo vrsto [RADOVIĆ, D., KRALJ, J., TUTIŠ, V. & ČIKOVIĆ, D. (2003): Crvena knjiga ugroženih ptica Hrvatske. – Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb]. V zadnjem času se je število opazovanj klateških ptic v Sloveniji znatno povečalo [za podrobnosti glej npr. BORDJAN, D. (2003): Rjavi škarnik *Milvus milvus*. – *Acrocephalus* 24 (116): 31]. Večina podatkov se nanaša na območje SV Slovenije, manj pa na južno Slovenijo. Sam sem opazoval odrasel osebek, ki je krožil nad avtocesto blizu izvoza za Postojno 19.6.2005 v dolini Nanoštica (UTM VL36). Ali je bil osebek gnezdilno ali zgolj klateško razporejen, bodo verjetno pokazale nadaljnje ornitološke raziskave na tem zanimivem mednarodno pomembnem območju za ptice (IBA).

Al Vrežec, Pražakova 11, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: al.vrezec@nib.si

SRŠENAR *Pernis apivorus*

Honey Buzzard – late observation of a single individual on 24 Oct 2004 at Goričko near the village of Neradnovci (UTM WM99, NE Slovenia)

Dne 24.10.2004 smo na Goričkem v Neradnovcih opazovali sršenarja, ki je kakih 5 minut nizko krožil nad dolinico Male Krke. Podatek je zanimiv zaradi kasnega datuma opazovanja, saj je sršenar tipična selivka, ki se seli v ekvatorialno in južno Afriko. Iz srednje Evrope

se glavčina populacije odseli ob koncu avgusta, po 15. oktobru je moč v Evropi opazovati le zelo zapoznele ptice, opazovanja v novembru pa so že izjemno redka [GLUTZ VON BLOTZHEIM, U.N. & BAUER, K.M. (1989): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 4: Falconiformes. – Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden]. Sršenar je na Goričkem sicer razmeroma pogosta gnezdilka [DENAC, D. (2000): Goričko. pp. 173–182 In: POLAK, S. (ed.), Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji; Important Bird Areas (IBA) in Slovenia. – DOPPS, Ljubljana] in je za območje naravovarstveno pomembna vrsta, uvrščena na Prilogo I Direktive o pticah.

Damijan Denac, Gorkičeva 14, SI–1000 Ljubljana, Slovenija, e–mail: damijan.denac@nib.si

KRAGULJ *Accipiter gentilis* & KOZAČA *Strix uralensis*

Goshawk & Ural Owl – observation of a female Goshawk feeding on carrion at the Menišija plateau feeding site on (UTM VL48, Central Slovenia) on 17 Dec 2004 and 25 Mar 2005. On 1 Apr 2005, one Ural Owl was observed at a Roedeer *Capreolus capreolus* cadaver on Menišija plateau, although no actual feeding was confirmed.

Prehranjevanje ujed z mrhovino ni ravno redkost, pa vendar o tem vsaj pri nas ni dosti objavljenih podatkov. Izjema so tipični mrhovinarji, kakršen je beloglavi jastreb *Gyps fulvus* [npr. ŠERE, D. (1998): Beloglavi jastreb *Gyps fulvus*. – Acrocephalus 19 (87/88): 67]. Med drugimi ujedami ob mrhovini najpogosteje opazimo kanjo *Buteo buteo* [BORDJAN, D. (2003): Kanja *Buteo buteo*. – Acrocephalus 24 (117): 75], kar gre verjetno predvsem na račun njene pogostosti in pojavljanja v kulturni krajini. Kot primer navajam kanjo, ki se je dne 10.3.2005 na Logaški planoti prehranjevala na truplu srne *Capreolus capreolus*, ki jo je pet dni prej uplenil ris *Lynx lynx*. Bolj zanimivo je opazovanje z dne 17.12.2004, ko je zvečer na mrhovišču na Menišiji priletela samica kragulja. Nekaj časa je brskala po mrhovini, potem pa odletela, verjetno zaradi giba moje roke proti fotoaparatu. Kasneje se je sicer vrnila, vendar v meso ni zagrizla. Nemara isto samico sem na mrhovišču opazoval tudi dne 25.3.2005. Tokrat je ostala dalj časa in se dodobra najedla, zatem pa si očistila kljun z drgnjenjem ob kos mokrega debla. Največje presenečenje pa sem doživel, ko se je prav tako na Menišiji dne 1.4.2005 ob ogledu risovega plena s srninega kadavra dvignila kozača. Ker sem sovo zagledal šele v zraku, ne morem zanesljivo trditi, da se je z mrhovino tudi dejansko prehranjevala.

Upamo, da bomo prehranjevanje sov z mrhovino lahko potrdili v prihodnje, ko bomo ob plenih nameščali kamere. Iz literature sta doslej o prehranjevanju sov z mrhovino znana podatka za lesno sovo *Strix aluco* [SELVA, N. (2004): Life after death – scavenging on ungulate carcasses. In: JEDRZEJEWSKA, B. & WOJCIK, J. M. (eds.): Essays on Mammals of Bialowieza Forest. – Polish Academy of Sciences, Bialowieza] in ribjo uharico *Bubo zeylonensis*, ki so jo opazovali pri hranjenju na kadavru krokodila [KÖNIG, C., WEICK, F. & BECKING, J. H. (1999): Owls. A Guide to the Owls of the World. – Pica Press, Sussex].

Miha Krofel, Zavrh pri Borovnici 2, SI–1353 Borovnica, Slovenija, e–mail: mk_lynx@yahoo.co.uk

NAVADNA ČIGRA *Sterna hirundo*

Common Tern – aggressive behaviour (mobbing) against Sparrowhawk *Accipiter nisus* and Kestrel *Falco tinnunculus*, flying 300 and 1000 m respectively from the breeding colony, observed at Lake Ptuj on 3 Jul 2004 (UTM WM74, NE Slovenia)

Med popisovanjem prehranjevalne dinamike navadne čigre v koloniji na Ptujskem jezeru dne 3.7.2004 smo velik del pozornosti posvetili znotrajvrstnim interakcijam [DENAC, D. (2004): Prehranjevalna dinamika in pojav znotrajvrstnega kleptoparazitizma v koloniji navadne čigre na Ptujskem jezeru (SV Slovenija). – Acrocephalus 25(123): 201–205]. Medvrstne interakcije so bile redkeše od znotrajvrstnih, mednje pa sodita dve opazovanji preganjanja ujed. Ob 5.58 zjutraj je skobec *Accipiter nisus* preletel Ptujsko jezero na razdalji 300 m od kolonije in ni kazal namena, da bi napadel čigre v koloniji. Kljub temu se je ena izmed čiger bliskovito pognala proti njemu in ga silovito napadla ter odgnala. Podoben pregon je doživela postovka *Falco tinnunculus*, ki je ob 8.20 »lebdela« pri Ranci, oddaljena 1000 m od kolonije. Približno 30 sekund kasneje se je čigra dvignila iz kolonije in jo napadla podobno kot skobca. V obeh primerih je bil napad tako silovit, da sta se ujeti nemudoma umaknili. Učinkovita obramba pred plenilci bi naj bila ena izmed prednosti kolonijskega gnezdenja, vendar je ta teorija že precej časa deležna kritikam [RODGERS, J.A. (1987): On the antipredator advantages of coloniality: a word of caution. – Wilson Bull. 99(2): 269–71], saj je po drugi strani ravno za kolonije značilno močno plenjenje, ki se neredko konča s popolnim neuspehom celotne kolonije.

Damijan Denac, Gorkičeva 14, SI–1000 Ljubljana, Slovenija, e–mail: damijan.denac@nib.si